

WILHELM SCHMID
Arkadařlıktaki Saadete Dair

WILHELM SCHMID 1953'te Almanya'da Bavyera-Süebya (Schwaben) bölgesinde doğdu. Berlin, Paris ve Tübingen'de felsefe eğitimi aldı. Çeşitli Alman üniversitelerinde çalıştı, Riga ve Tiflis üniversitelerinde misafir öğretim üyeliği yaptı. Bir dönem Zürih'te bir hastanede hastalara "felsefeyle manevi destek" hizmetinde çalıştı. Halen Erfurt Üniversitesi'nde dışarıdan felsefe dersleri veriyor. Almanya'da ve dünyanın çeşitli yerlerinde tebliğler sunuyor. On üç dile çevrilen kitaplarının dünya çapındaki satışı bir milyona yakındır. İletişim'den daha önce *Mutsuz Olmak - Bir Yüreklandırma* (2014), *Aşk - Neden Bu Kadar Zordur? Ve Yine de Nasıl Mümkün Olur?* (2014) ve *Sakin Olmak - Yaşlanırken Kazandıklarımız* (2015) kitapları yayımlandı.

Vom Glück der Freundschaft

© 2014 Insel Verlag, Berlin

İletişim Yayınları 2186 • Psykhe 17

ISBN-13: 978-975-05-1798-3

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

DIZI EDITÖRÜ Bahar Siber

KAPAK Suat Aysu

KAPAKTAKI ÇİZGİ Turgut Demir

UYGULAMA Hüsnu Abbas

DÜZELTİ Bahri Özcan

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

WILHELM SCHMID

Arkadařlıktaki Saadete Dair

Vom Gl¼ck der Freundschaft

ÇEVİREN *Tanıl Bora*
ÇİZGİLER *Turgut Demir*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
BİRİNCİ BÖLÜM	
EN İYİ KIZ ARKADAŞ, EN İYİ ERKEK ARKADAŞ: ARKADAŞLIK NEDİR?	15
İKİNCİ BÖLÜM	
ARKADAŞLIKTA BULABİLECEĞİMİZ SAADET	27
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
ARKADAŞLIĞIN KARŞISINA DİKİLEN SORUNLAR	41
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
BİRÇOK ŞEYİN ESASI: KENDİYLE ARKADAŞ OLMAK	59

ÖNSÖZ

Arkadaşlık dostlarının sayısı gitgide artıyor! Sevindirici bir durum bu, lakin sayıları zaten her zaman fazla değil miydi? Evet, ama sebepleri her zaman aynı değildi. Modern-öncesi dönemin kırsal dünyasında, herkesle *az veya çok* arkadaş olmaktan kaçınamazdınız. Modern şehir dünyasında ise, arkadaşı nadir bitki misali aramanız gerekir; internet de, bütün hayal kırıklıklarının telafisi yerine geçtiği gibi, bunun için de devrededir. Arkadaşlık, şayet araya bir fecaat girmezse, yaşam boyu idi bir vakitler; modernliğin seyri içindeyse, tıpkı aşktaki gibi, yaşamın bir bölümüyle sınırlı bir ilişkiye dönüştü, ancak birbirini gözden kaybedene kadar sürüyor.

Yine değerlidir arkadaşlık, çünkü modern yaşam ve çalışma dünyasında hayatı kısmen kolaylaştıran fakat kısmen de zorlaştıran işlevsel ilişkilerin karşısında bir ağırlık oluşturur. İşlevsel ilişkiler yaşamı kolaylaştırır, zira bu dünya, insanlar birbirlerini şahsen hiç tanımasalar da gayet iyi işler. Zorlaştırır, zira yan yana yaşıyor ve çalışıyor olsalar bile birbirlerini birey olarak kaale almayabilir insanlar – sıfır bağ, sıfır temas. Birçokları, işlevlerini yerine getirenlerden oluşan

bir toplumun mükemmel işleyişinin kendilerinde bıraktığı duygusal boşluğu, varoluşlarının sırtında katlanılmaz bir yük olarak tecrübe eder.

Arkadaşlığın, *online* olsun *offline* olsun, tekrar keşfedilmesinin nedenlerinden biri budur kuşkusuz. Toplumsal yalnızlaşma tehdidi, gözlerin ona dikilmesine yol açıyor. Her gün karşılaştığımız sayısız çehre içinden birisinin anonim olmaktan çıkması nasıl bir saadettir: bir tanıdık, bir arkadaş. Modern insanların o kadar çok sevdiği özgürlük, herkesin her an birbirinden azat olabilmesinin teşkil ettiği olumsuz biçimiyle yoktur artık yalnızca. Özgürlüğün, yaşamla birlikte baş etmek üzere kendiliğinden birbirine yaklaşıma ve yan yana durmaya dayanan olumlu biçiminin de git-tikçe daha fazla keşfedilmesi gerek. Arkadaşlık özgürce seçilmiş ilişkidir en yalın haliyle, insanlar arasındaki ilişkilerin nasıl biçimlendirileceğini ve *güzel* biçimlendirilebileceğini, arkadaşlık içinde öğrenir ve tecrübe edersiniz. Bunun ne kadar zor olabileceğini ve bu zorluklara rağmen, her nevi münasebetsiz bencilliğin kendiliğinden göreceleştirdiği yaşama biçimlerinin bulunabileceğini de, bu ilişkinin içinde kavrayabilirsiniz.

Modern çağda bir özgür ilişki de aşktır, fakat âşıkların çok defa özgürlüklerinden ciddi fireleri göze almaları gerekir; bu fireler tutkularının duygusal etkilerine, gündelik hayat-taki mahrem ortak yaşamın getirdiği alışkanlıklara ve ilişkinin yan oluşumlara öyle kolayca izin vermeyen müstesnalığına bağlıdır. Arkadaşlığın özgür bağı ise her türden yan ve çapraz bağlantıya izin verdiği gibi, geniş arkadaş çemberleri içinde yaşanabilir. Aşkın muzdarip olduğu modern özgürlük taleplerine daha rahat hesap verebilir arkadaşlık. Aşk zorlaştığı oranda, arkadaşlık daha ilgiye değer hale gelir. Bu ilişki türünden bir alışım yapmak hiç mümkün olabilecek midir acaba?